

Література другої половини XX століття

Історичне тло доби

Література другої половини ХХ ст. відчула вплив двох щойно завершених світових воєн. Півсвіту лежало в руїнах, кількість людських жертв вимірювалася мільйонами. Людство не могло оговтатися від шоку злочинів німецького нацизму й радянського сталінізму, що вплинуло на песимістичне сприйняття людьми дійсності.

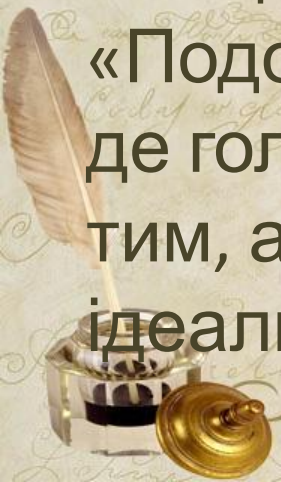
Друга світова війна розколола світ на два «полюси»: соціалістичний, очолюваний СРСР, і капіталістичний, лідером якого стали США. Така політична, економічна та культурна «двополюсність» позначилася на перебігу літературного та культурного процесів. В СРСР та країнах соціалізму активно насаджувався соціалістичний реалізм, А на Заході буяло розмаїття векторів культурно-літературного розвитку. Темою окремої розмови є література країн «третього світу» (тобто країн, що не входили до орбіти двох названих полюсів, і за вплив на які вони постійно змагалися).

Тема війни в літературі

Початок другої половини ХХ ст.

ознаменований осмисленням гіркого досвіду світових воєн. У Німеччині таким осмисленням займалася література розрахунку з минулим. Яскравим явищем цієї літератури є творчість німецького письменника Генріха Белля. Свої думки він виклав в оповіданні «Подорожній, коли ти прийдеш у Спа...», де головний герой замислюється над тим, а за що ж, власне, він воював і за які ідеали його понівечено.

Серед письменників, які розробляли подібну тематику, був і видатний німецький драматург Бертольд Брехт. На ці теми він написав драми «Життя Галлілея» (1938-1939), «Матінка Кураж та її діти» та ін. Зокрема в драмі «Життя Галлілея» Брехт порушує проблему відповідальності вченого за свої відкриття.

Генріх Белль

Бертольд

Брехт

Активний розвиток екзистенціалізму

Екзистенціалізм – напрям у філософії та літературі ХХ ст., що досліджує людину як унікальну духовну істоту, здатну вибирати власну долю.

Основні риси:

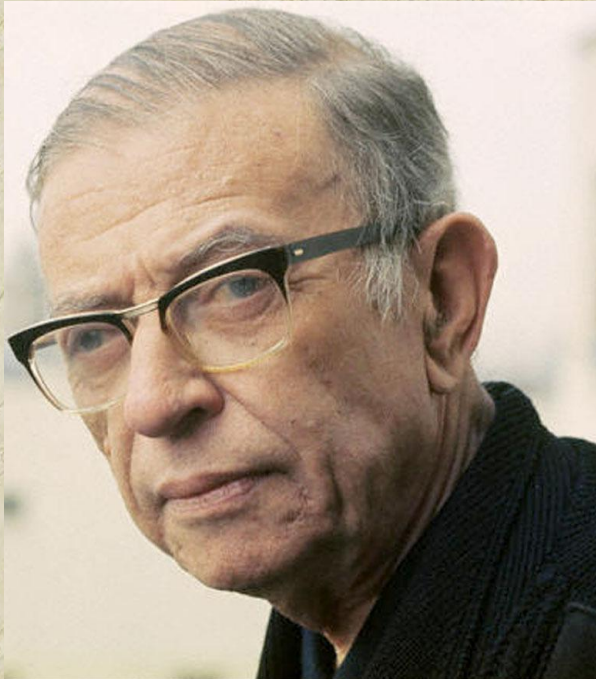
- категорії абсурдності буття, страху, відчаю, самотності, страждання, смерті;
- особистість має протидіяти суспільству, державі, середовищу, ворожому «іншому», адже всі вони нав'язують їй свою волю, мораль, інтереси й ідеали;

- поняття «відчуженість» і «абсурдність» є взаємопов'язаними та взаємозумовленими;
- вища життєва цінність – особистість;
- існування тлумачиться як драма свободи;
- найчастіше застосовується прийом оповіді від першої особи

Філософи та письменники екзистенціалісти

Жан Поль Сартр

(1905-1980)

Французький
письменник і
філософ

А. Камю – французький письменник і мислитель,
один з найяскравіших представників
літератури екзистенціалізму.

(1913-1960)

Застосування параболи, алегорії, притчі – улюблений прийом письменників екзистенціалістів

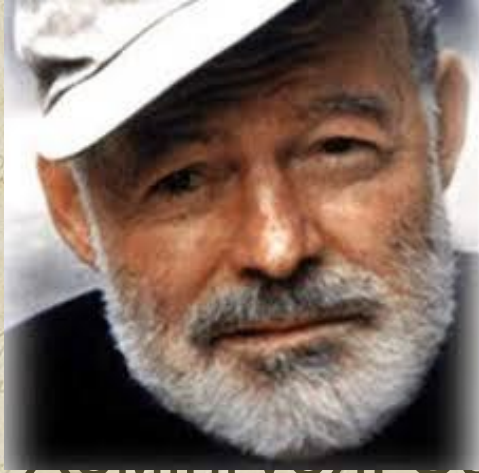
У середині ХХ ст. на перший план виходить алегоричність, інакомовність, параболічність літературних творів.

Так, французький письменник Альбер Камю у романі «Чума» зобразив начебто епідемію цієї страшної хвороби в місті Орані. Насправді ж чума – це фашизм, світове зло.

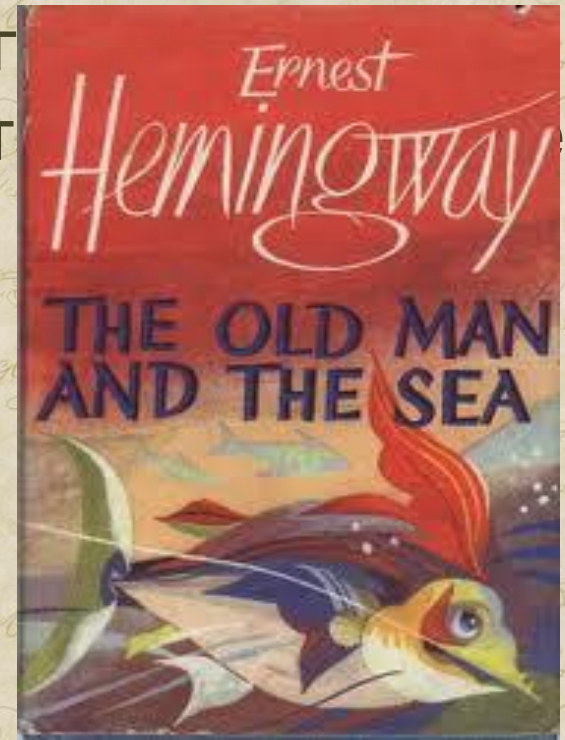
Ернест Хемінгуей

(1899-1961)

Інакомовлення, притчовість
тиві й творчості відомого
ого письменника Ернеста

саме глибокий філософський підтекст
притаманний багатьом його
зокрема й повісті «Ст
розмірковується про філософські
засади життя, єдність і боротьбу
людини з природою.

Розквіт японської літератури

З другої половини ХХ ст. у світовий культурний простір входить література Японії. Яка розвивалася за двома напрямками:

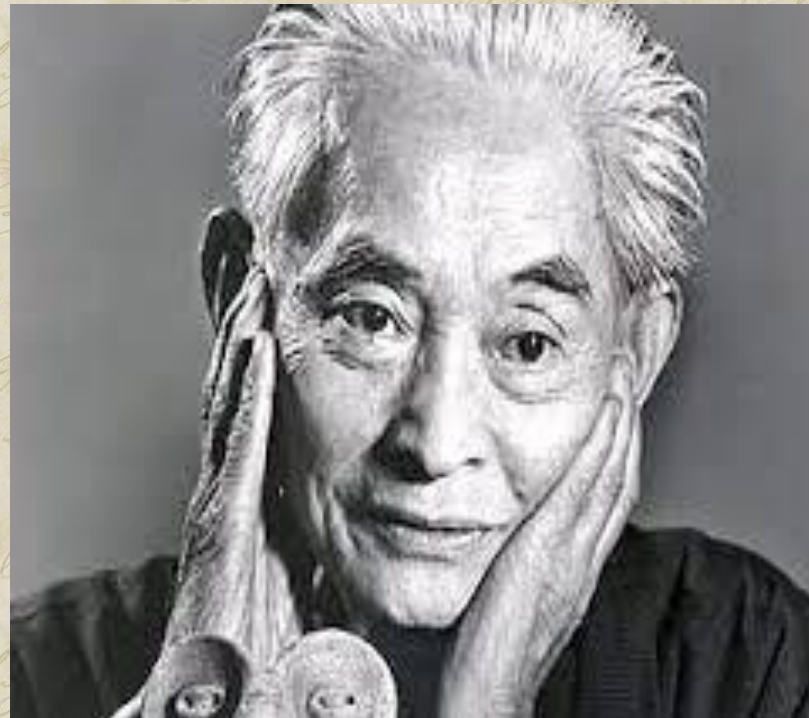
1. Продовження національної традиції класичної японської літератури. Представник цього напрямку – лауреат Нобелівської премії Ясунарі Кавабата.
2. Запозичення здобутків європейської модерністської літератури. Представник цього напрямку – Кобо Абе.

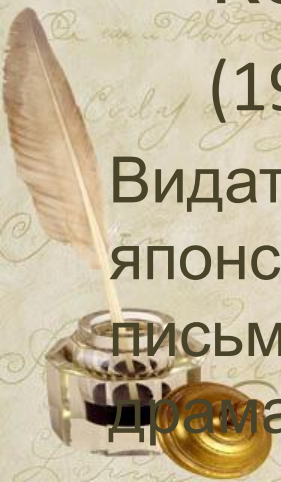
Кобо Абе
(1924-1993)

Видатний
японський
письменник,
драматург

Ясунарі Кавабата
(1899-1972)

Видатний японський
письменник, лауреат
Нобелівської премії з
літератури

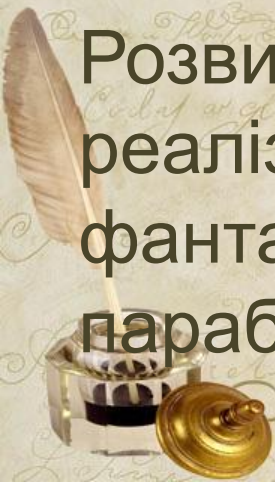

Г О З К В І

латиноамериканського роману

Прикметним явищем літературного процесу другої половини ХХ ст. є також активізація літератур країн «третього світу», зокрема вихід на авансцену світової літератури 1950-1960-х років роману й поезії Латинської Америки. У 1960-і роки період розквіту переживає латиноамериканський роман, який невдовзі здобув світове визнання.

Розвивався новий творчий метод – магічний реалізм, що органічно поєднує реальність та фантастику. Активізувались жанри роману-параболи та роману-міфу.

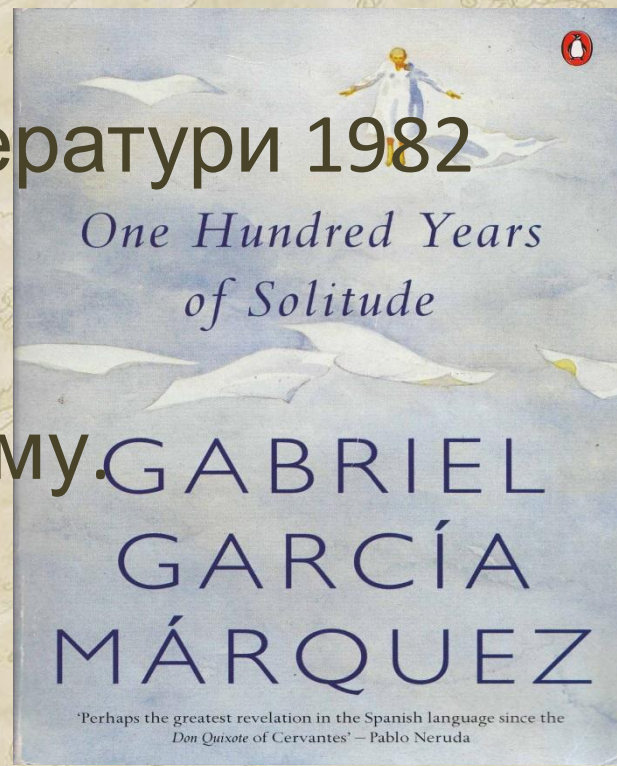

Гарсія Маркес

(6 березня 1927 р.)

Габріель Гарсія Маркес – колумбійський письменник-прозаїк, журналіст, видавець і політичний діяч; лауреат Нобелівської премії з літератури 1982 року; яскравий представник магічного реалізму.

Література та електронні ресурси

- Ковбасенко Ю. І.

К 56 Світова література : Підручн. для 11 кл. загальноосвіт. навч. закл. (академічний рівень, профільний рівень). – К.: Грамота, 2011. – 336 с. : іл.

ISBN 978-966-349-309-1

- <http://inspired.com.ua/books/20-best-books/>
- <http://100v.com.ua/uk/Ernest-Miller-Heminguey-person>
- <http://www.nrc.nl/boeken/2012/03/29/ongepubliceerde-brieven-ernest-hemingway-openbaar/>
- <http://www.online.ua/ukr/press-release/522451/onlineua-zapust-il-servis-nazad-v-sssr/>
- <http://grelka-grelka.livejournal.com/28390.html>

- <http://900igr.net/prezentatsii/literatura/CHuma-Kamju/002-A.-Kamju-frantsuzkij-pismennik-mislitel-odin-z-najjaskravshikh.html>
- http://shoyher.narod.ru/Portret_fajl/Sartzhp.html
- <http://foto.rambler.ru/users/vsb1979-28-11/albums/128799/photo/4ccc8188-7895-f1b6-4a20-5b4232bbcee7/>

Презентацію
“Література другої
половини ХХ століття”
підготував
Фельчин С.О.

СЗШ №4

м. Могилів - Подільський

2014 рік

